

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.50
Pol leta 2.30
Četrt leta 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „polaničah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10. soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravništvu „Soče“ na Korenjski v Stična - vi hiši št. 10 II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

Volilcem

tolminskega, cerkniškega in bovškega okraja.

Že dvajset let bijemo hud boj v dosegu od Boga in narave nam podeljenih in od leta 1867. sem celo od ustavnega zakona nam priznanih narodnih pravic v šoli in uradih in v javnem življenju; ali dosegli smo do sedaj še le malo, in ravno sedaj je upor zoper dosego naših narodnih pravic od naših nasprotnikov v laškem in nemško-ustavoverskem taborju huji od nekdanj.

Cini več pa sovražnikov imamo, tem večji mora biti naš pogum, in tem bolj moramo napeti tudi mi vso moč, vse žile, da bode zmaga naša, ker že stari pregovor pravi: „fortes fortuna juvat“, to je: pogumnemu pripada zmaga.

Volilcil prilika vana je dana, vaše rodoljubje in vaš pogum pokazati in osvedočiti dne 10. t. m. pri volitvi poslanca za dež. zbor v Tolminu; „Soča“ vam je priporočila za kandidata gosp. Jožefa Ivančiča, notarja v Tolminu; Ivančič je iskren rodoljub, pravi narodnjak, poštenjak in zveden v vseh strokah dež. zbora; njegovo življenje v javnosti in družini je zgledno in neomadeževano; te lastnosti priporočenega kandidata naj vam bodo poročstvo, da bo tudi dolžnosti dež. poslanca večno, vestno in natančno spolnjeval in krepko, pogumno in neustrašljivo zastopal vaše gmotne in duševne interese v dež. zboru.

Sedanja vlada na Dunaji je obljubila z možko besedo, da hoče biti tudi Slovenecem pravična, in če dosedaj ni mogla tega storiti in poravnati krivice, ki so nam jih učinile prejšnje nam nasprotne vlade v dobi skoraj 20 let, se bo to gotovo storilo v prihodnjih letih njenega obstoja; to vlado je treba nam podpirati, in podpirali jo boste tudi vi s tem, da od „Soče“ priporočenega kandidata dne 10. t. m. v Tolminu za dež. poslanca izvolite, ker: v našem taborju je dunajska vlada.

Vsak drugi kandidat, naj se vam ponuja, ali naj ga kedo drugi vam priporoča, prihaja od nam in naši narodnosti nasprotne strani, in zatoraj ne volite takega vsiljenca, kateri bi vaših interesov dobro zastopati ne mogel nikdar.

Zatoraj vas pozivljemo še enkrat, vrli volilci tolminskega, cerkniškega in bovškega okraja, ojačite se, okrepite se in volite dne 10. avgusta v Tolminu za deželnega poslanca gospoda

JOŽEFA IVANČIČA

s klicem: „ue udajmo se!“

Našim srednješolcem na počitnicah.

Jutri bo leto, kar smo v „Soči“ ponudili nekoliko nasvetov za počitnice iz posebnih razlogov samo srednješolcem. Ker so dijaške naloge in naše domače razmere ostale bistveno nespremenjene, ne moremo tudi mi z novimi nasveti na dan.

Po teh starih nasvetih tedaj naj naši srednješolci, kakor vsi drugi učenci in dijaki, najprej skrbé, da se zares dušno odpočijejo, telesno okrepijo in tako za čvrsto novo delovanje sposobijo. Dasi tare našo primorsko ljudstvo poprek veliko uboštvo, naj se naši gimnazijalci in realci vendar zganejo, da vsak nekoliko popotuje, če ne drugod, po naših primorskih gorah in dolinah, in če je le mogoče, kolikor toliko tudi po Kranjskem in tod zlasti po Gorenjskem.

Čas pa, kterege poleg počivanja ostaja vendar še mnogo tudi za drugo, naj porabijo za prebiranje primerah, zlasti domačih znanstvenih in leposlovstvenih knjig. Saj dobro vedó, da v 2 tedenskih slovenskih urah se človek ne more mnogo naučiti iz slovenskega jezika. Dokler ostane dozdanja naredba na naših srednjih šolah, treba je, da se vsak gimnazijalec in realci poprime zlasti tudi na počitnicah, če ne za drugo, za ponavljanje domačih, v prvi vrsti šoli odločenih knjig. Nobeden srednješolec naj bi ne ostal

brez berila izvrstnih knjig, kakoršne so zgodovinske in zemljepisne Jesenkove in vsakovrstne naravoslovne Erjavčeve. Samo po takih berilih si prilastimo obširnije znanje slovenščine in si jo ugradimo tudi za jedrnatost spisovanje slovenskih nalog. Kakor nalašč izhajata zlasti tudi za srednješolce od letos dva velika leposlovna in znanstvena lista. Ta dva lista nam izročata toliko krasnega in poučnega berila, da se z njim po pravici ponašamo, samo če si ga po vsebini in po obliki tudi — prisvojimo. Duh slovenskega jezika si pa tudi popravimo in utrdimo, kolikor bolj se naučimo tudi srbsčine in hrvaščine. Zlasti dijaki vtegnejo poleg Homerja prebirati z razumom in čutom tudi srbske junaške pesmi. Ali srbsčina in hrvaščina naj nam odpirata pot do slovtva naših slovanskih sosedov in potem do učenja ruskega jezika. Te slovanske jezike bi moral vsak srednješolec znati, predno zapusti svoje šole.

Konečno se človek samo igra, kedar je najbolj truden, ako se uri v stenografiji, in poleg nemške naj bi noben dijak ne zamudil tudi slovenske stenografije. Rekli smo lani, da je velike vrednosti stenografsko zapisovanje pripovedek in pravljic, v istem besednem redu, kakor nam jih vedó poročati starčeki in stare ženice po slovenskih gorah in zakotjih.

Sicer pa ravno primorski dijaki nameravajo napraviti o počitnicah shod, kjer se vtegnejo pomeniti na mnogo strani in mnogokaj odločiti, kar naj bi imelo veljavo ne samo za delovanje na počitnicah, ampak tudi za šolska leta. Priporočali so ipavski Log kot primeren kraj za tak shod, na katerem bi se neki sešli tudi koperski učiteljski pripravniki. Dasi je Log zunaj Primorskega, je vendar mikaven za dijake vse ipavske doline, za druge oddaljene dijake pa vreden tudi zaradi sveta in poti, da ga obišejo. Dijakom s Tolminskega in Brd bi taka pot koristila tudi telesno, ako jo naredé per pedes, kakor se tudi takim gospodom, s cvenkom ali brez cvenka, že po stari šegi, edino spodobí.

Nič pa niso nasvetovalci shoda poročali, v kak poseben namen se hočejo zbrati v Logu. Mi si mislimo, da hočejo morda tudi kaj deklamovati ali kakor si bodi govoriti. Mi jim želimo srečno pot in srečen dan za namenjeni shod, najprej pa, da se vresniči. Naj pa do tčas še posebe premišlujejo, kakó bi se za svojo in narodovo korist po skupnih sklepih zavezali za nadaljnje dijaško delovanje. Premišljeni in enoglasni sklepi bi tudi moralno vplivali na značaj in marljivo delovanje.

Radi bi jim pomagali z nasveti na to stran, kolikor bolj verujemo, da so vneti za lepe namene in vzore. Kakor so razmere v Trstu in v Gorici neugodne za življenje, gibauje in tudi občenje slovenskih dijakov, bi bila velike vrednosti skupna odločba, da hočejo dijaki za naprej, kedar koli govoré po domače, z našim ljudstvom in med seboj pogovarjati se ne v narečjih in razrečjih, ampak v toliko pravilni slovenščini, kolikor so je zmožni za pismene svoje naloge. Naj bi takó dijakom postal književni jezik zares tudi jezik, v katerem občujejo. Samo tako se privadijo naravnemu, pa pravilnemu izgovarjanju in naglasu; samo takó se ognejo pretiranemu obnašanju, po katerem neki slovenski omikanci slovenščino pačijo in neusmiljeno zasukavajo, da se jih naš kmet ustraši, kedar jih sliši. Naj bodo našim dijakom lep zgled omikani Nemci, ki narečja zapusté v občevanju in govoré samo pravilni književni svoj jezik.

Ker se slovenski dijaki učé svojih predmetov samo v nemščini, pogovarjajo se med seboj o šolskih predmetih samo v nemščini; za slovensko razgovarjanje na to stran so preokorni. Zato naj bi na shodu sklenili, da hočejo tudi slovenske učne knjige prebirati in si tako po privatni poti in z lastno marljivostjo znanstveno terminologijo prisvojiti in privatno prisvajati toliko časa, dokler ne dobimo učnega jezika slovenskega tudi za zgodovino, fiziko itd. Takih knjig že imamo mnogo, ki so, kakor smo gori omenili, strokovnjaško in izvrstno izdelane in spisane. Tak sklep bi bil imeniten in pomenljiv! Vsa ta dela sklepa bi si prizadevali slov. knjig polagoma nakupo-

vati, kakor jih izdaja „Slovenska Matica.“ Naj bi vsled teh sklepov dijaki tudi trdno odločili se, da hoče vsak za to skrbeti, da ostane vedno z vesti naročnik in bralec ali „Ljub. Zvona“ ali pa „Kresu“ in, če je mogoče, obeh teh listov. Vsi dijaki naj na to delajo, da bodo med seboj za naročnino skrbeli takó ali takó. Vsa ta dela bi naši listi imeli dobro podporo v dijakih, in dijakom bi naš profesorji s toliko večim veseljem izročevali izvrstnega gradiva v iste liste, uredniki teh listov pa naj bi skrbeli, da se dijakom kolikor mogoče cena ugodno uredi. Takó bi bilo, in upamo, da bo za vse prav.

Dijaki sprevidijo najlaže, kako počasen je narodni napredek med našim ljudstvom. Za to naj na istem shodu sklenejo, umevno in neutrudno priporočati ljudstvu podučnih knjig, zlasti družbe sv. Mohora, in da hočejo včasih ljudstvu sami brati take knjige za zgled, kakó se bere. Ker pa pričakujemo boljsega napredka samo z ljudsko šolo, treba je, da dijaki podpirajo na počitnicah naše ljudske učitelje s tem, da povsod priporočajo staršim „Vertec“, ki do naša našim kmečkim učencem samo požlahtnjeno sadje. Neizrečno ljudstvu koristimo z razširjevanjem tega izvrstno uredovanega lista.

Konečno naj jih veže sklep, da povsod zaresno opominjajo na vpeljavanje pravega cerkvenega in narodnega petja, kolikor bolj so mnogi kraji in mnoge soseske močno zaostali ali prav za prav nič, ne napredovali na obe ti kaj imenitni strani za oplemenjenje srca in narodnega duha.

Taki nasveti se nam zdé primerni, in srčno želimo, da bi se srednješolci po njih ravnali dejansko, tudi ko bi ne prišlo do shoda ali do formalno izraženih sklepov.

Enaki nasveti in sklepi naj vežejo tudi učiteljske pripravnike, ki imajo v narodnem oziru bistveno enake dolžnosti, kakor srednješolski dijaki. Vsi naj porabijo velike počitnice v svoj prid in narodovo korist; saj vsi vidijo, da je narod potreben dušne hrane, in da ima malo delavcev; saj vsi enako ljubijo svojo slovensko domovino. Njej naj posvečujejo posreduje svoje moči med šolskim letom in po moči neposrednje med velikimi počitnicami, kolikor bolj se jim kaže po naših nasvetih mnogo dela, katero jih ne samo ne obteži, ampak še celó izvedri in okrepi.

Spremljajo naj vas, dragi mladi prijatelji, povsod prave dijaške kreposti in z njimi narodni duh in srečni dnovi tudi na velikih počitnicah!

Šolski nauki našim kmetom.

IZ TOMINSKIH HRIBOV.

(Dalje.)

2) Toda brez muke ni moke. Truditi se mora vsakdo, da doseže svoje namene; žrtovati se mora mnogokaj za skupne, dobre in koristne naprave. Tudi šola zahteva vsakterih žrtev, podpore, stroškov, da se vzdrži, ohrani, razvija. — Res, mnogo stroškov terja šola. A marsikatera naprava je v državi veliko dražja, kot je šola. Mogoče, da je pri šoli mnogo potrate, a še veliko več se pri drugih napravah trati. Vse stroške, potrebne in nepotrebne, opravičene in neopravičene, zmerne in pretirane vse mora davkoplačevalec nositi. A čudno je, da vso svojo nevoljo spušča isti davkoplačevalec po večem na ubogo šolo, ona mora za vse trpeti. Ako je z davki predobložen, le šola suva in pika, kakor da bi se rabil ves davek, karga plača, edino le za šolske stroške; godrnja le nad šolskimi stroški, kakor da bi drugih ne bilo. —

Res da bi se dalo tudi v tej zadevi kaj prenerediti, prihraniti. Hudo se motijo pa oni, ki hočejo doseči znižanje šolskih stroškov s tem, da bi pri učitelstvu kaj pritrgali. Da učitelji niso predobro plačani mi pritrdi vsakdo. Vendar se najde med narodom mnogo šoli sovražnih elementov, ki zavidajo učitelju zaslužene skromno odmerjene dohodke (spodaj opom-

ba *) Ne privoščijo mu mirnega vzivanja dovolj grenkega kruha. Pritožujejo se, da učitelji preveč stanejo.

Se ve da, učitelja imajo vedno pred očmi, drugih deželnih in državnih služabnikov pa, —katere mora tudi le davkoplačevalec vzdrževati, kateri imajo tolike dohodke, da bi se s plačo vsakterega vzdrževali po trije, štirje in še več učiteljev, —te viste uradnikov davkoplačevalec ne vidi, nad temi nima vzroka groziti se! S temi besedami nisem hotel nikogar žaliti. Želeti je samo, da bi šola imela v narodu več prijateljev, nego jih je imela do sedaj. Saj je ona izmed vseh drugih človeških naprav ena najkoristnejših, ker neposredno je koristi slehernemu davkoplačevalcu, občinarju, državljanu, narodu, v tem ko nam je druga druga naprava v resnici potrebna nepotrebna.

3) Prazen vrt ne daje nikakega dobička; enako tudi prazna šola, če tudi še tako dobro uravnan, nič ne koristi, in zaman so vsi za njo odmerjeni stroški. Zalostno, da je narod ne zna še dovolj ceniti, ko se je do sedaj še premalo vdeležuje. In vendar je pričakovati kaj vsepa od nje, ako se je oprime splošno ves narod. Neobhodno potrebno je tedaj, da marljivo obiskujejo otroci šole, naj uže traja to obiskovanje osem ali tudi samo šest let. Dohajajo li otroci neredno v šolo, ni mogoče, da bi učitelji uspešno učili: nauk zastane, zanikerneži ne zadobije v učenur nikake podloge, marljivejši izgubljajo vse veselje do učenja in šole; mlati se prazna slama! Je-li tedaj šola—nova šola—kriva (kakor trdi nekdo v nekem slovenskem listu), da se otroci še brati ne nauče, dasi hodijo po osem let v šolo? Ime sicer imajo takovi otroci, da hodijo po osem let v šolo; jaz pa prašam: Kako jo obiskujejo? Kako bo otrok kaj znal, če se prikaže v šolo le včasih, kakor reputa zvezda na nebu, in še takrat, če je treba ne prinese svojih učil. Ves čas njegovega šolanja se da stisniti, če je treba, na dve leti, ali še celo na manj. Nobena jabolčan sicer ni brez slabih jabek, tako tudi šola ni brez slabih učencev, ki ostanejo tepci in buteljni, tudi če se šolajo dvajset let. Sicer pa vam povem, vi sovražniki, sedanje šole: z obrekovanjem ne boate narodu nič koristili, marveč le škodili. Škodujete mu, ker mu netite mržnje do šole, podtikate mu, da je šola predraga, da je njeno delovanje neuspešno itd. Vedite, da je tudi nevednost draga. Zakaj bi ravno naš kmet v vednosti zastajal za meščanom in tržanom, da ti (zlasti tujci) toliko laže „bijejo balon“ z ulega. Ali ne vidite, kako so kmetje v vseh obzirih nazaj potiskani, v družabnih in političnih razmerah? Zakaj ima ogromna kmečka večina v primeri, s tržani, meščani in trgovci tako malo zastopnikov v politiki? Ako vam je narod ves ljub, kakor pravite, potegujte se za njegovo odgojo. Priporočajte mu, naj pošilja svoje otroke kolikor mogoče pridno v šolo. Slabo zadosti, da morajo šolske oblastnije s silo prisiljati in tirati ljudstvo v šolo, v tem, ko naši „rodoljubi“ nič ne store, da bi narod (ki „wenn er nicht muss, rührt weder hand noch fuss“) odvracali od zaslepljenosti, ko misli, da „šole ni treba, da jaz in moj oče sva živela, če tudi se nisva učila ne pisati ne brati.“ In vendar je istina, da šola koristi celemu narodu, budeč ga k duševnemu življenju in samostojnosti. Zato pa mora biti skrb vsacega pravega rodoljuba, da z vsemi močmi in svojim vplivom pomaga narodu v dosegu te obče koristi.

Res je sicer, da je v nekaterih krajih težko vrediti šolsko obiskovanje; mnogi starši res težko pogrešajo doma svojih otrok, ker jim ti nadomeščajo pastirje in jim pomagajo kaj malega delati; a mnogo je tudi roditeljev zanikernežev, ki gredo le po svojih opraviilih, za svoje otroke se pa nič ne zmenijo, ali imajo kaj dela ali ne, ali hodijo v šolo, ali se potepajo in lovijo okrog po vasi, po polji itd. Taki starši ne izpolnjujejo svojih dolžnosti do otrok, ter niso vredni biti imenovani „starši“. Še o tem se celo ne zmenijo, ali dohajajo njih otroci k službi božji, in kako se tam obnašajo. Taki starši so v resnici vredni uže tukaj na zemlji ostre kazni. Onim pa, ki otroke doma težko pogrešajo, bodi rečeno, da, če le hočejo, uže kako preložijo, da gre otrok v šolo.

Došlemu pa domu odkazi hitro kako delo, da ne bo imel prilike se potepati ter da se ne privadi postopanju in lenobi, t. j. da se poleg koristnih naukov uže zgodaj privadi delavnosti. — Pomni naj si vsak, da čas, kterega otrok v šoli porabi, ni izgubljen, temuč je kapital, ki bo s časoma donášal gotovih pa obilnih obresti.

(Wonec prih.)

Dopisi.

S Krasá dne 30. jul. (Okrajna učiteljska konferenca v Sežani) Učitelji in učiteljice sežanskega in

*) (Opomba). Močno grešijo zoper to nekateri, zlasti mladi gg. učitelji, kateri se hočejo—svojim lastnim finančnim zahtevam na škodo — preveč „breit“ delati ali šopiriti; zdajajo vrh tega s tako iluzorično — v resnici meteorični prikazni podobno — razpisnostjo ljudem povod, da le preradi mislijo, kakor da bi bili učitelji predobro plačani. Takim gospodom svetujem, naj odprejo Ohler-ja §. 17 — das persönliche verhältniss des Lehrers zur Gemeinde — stran 33 od spodaj v 7. Sicer se jim priporoča geslo: man muss sich strecken nach den decken. Piz.

komenskega okraja so imeli v sredo dne 27. t. m. svojo uradno učit. konferenco v Sežani. —

Navzočih je bilo 25 učiteljev in 5 učiteljic. Več pomožnih učiteljev — duhovnikov ni prišlo k zboru, ker jih postava na to ne veže. —

Predsedoval je c. kr. okraj. šolski nadzornik g. Vodopivec. Točno ob 9. uri zjutraj se je pričelo zborovanje. G. nadzornik pozdravi s primernim pozdravom navzoče ter imenuje za svojega namestnika g. Ant. Leban, nadučitelja v Komnu. — Kot zapisnikarja sta bila izvoljena gg. Janko Leban, Fr. Bunc. Poročal je na to o stanju šolstva precej pohvalno, kar kaže, da se je šolstvo na Krasu jako zboljšalo. —

Gospodična Pivanc, učiteljica v Sežani, je učila po dani snovi I in pol ure v prvem razredu (nazorni nauk, čitanje in spisje). Sledila je potem kritika, — ki je dolgo časa trajala. V obče je šola — pa tudi učiteljica — zadostovala. — Poročali so potem gospodje: Hrovatin, Ant. Leban, Kante, Petrič, Benigar in drugi o „nadaljevalnem tečaju“. Občna pritožba je bila slišati, da ti tečaji ne ugajajo, da se dajo le za zamski tečaj uvesti, a na spomlad in poletje so slabo ali nič obiskovani. —

V stalni odbor bili so voljeni gg. Ant. Leban (Komen), Benigar (Tomaj) Hrovatin (Nabrežina).

V odsek za okrajno šolsko knjižnico so bili tudi izvoljeni: Ant. Leban, Benigar, Hrovatin. —

G. Ant. Leban je predlagal, da se uvede za prib. leto, „Zumer-Razingerjev Abecednik in njene števske table“. On je pokazal ta „Abecednik“, kakor tudi „števske table“. — Predlog je bil sprejet. —

Gosp. okraj. šols. nadzornik je zaključil zborovanje in trikratni živio zaklical Nj. veličanstvu cesarju, čemur so navdušeno pritrdili vsi zborovalci. —

G. nadučitelj Ant. Leban se je konečno zahvalil g. nadzorniku za izvrstno in nepristransko vodstvo obravnave. Po zboru sešli so se učitelji z g. nadzornikom vred v gostilni pri skupnem obedu, kjer se je vezelo napivalo in pelo. Ljubomir.

Iz Bovškega, 26. julija. Zadnja dva dopisa zadržavajo trentarsko slovesnost se mi nekako čudna in volna dozdevata. Dopis v 29. listu „Soče“ iz Bovca pravi med drugimi: „Dne 10. t. m. imeli smo v Trenti lepo nenavadno slovesnost.“ Najbrže se je dopisnik frišnega masla preveč najedel, da je tako opolzlen. Jaz bi pa prašal: „Kdo je imel slovesnost?“ Zakaj ne govori g. dopisnik naravnost: „Dne 10. t. m. imel je alpenverein z bovškimi schützi svojo slovesnost.“ Kako more g. dopisnik govoriti „imeli smo?“ A ha, gotovo je tudi on schütz. Kako pa pridemo do tega, da so celo schützi „Sočini“ dopisniki? — Dalje pravi g. dopisnik: „K tej slovesnosti došlo je mnogo družabnikov alpenvereina s svojim predsednikom, drugih somišljenčev z Dunaja in drugod in obilo domačega občinstva. Slovesnost polno navdušenja poveljevali so primerni govori itd.“ O družabnikih molčim, naj bodo Petri ali ali Pavli in naj se veselje, kolikor jim drago. Ali čudno, prečudno, nemška družva po domače, slovensko občinstvo! — Ubogo ljudstvo je bilo tudi polno navdušenja, polno veselja, kaj ne? A saj bi bilo vplilo: „Slava, živijo“ tud: govorom: „Križaj ga.“ A pustimo to splošno navdušenje, samo to bi rad vedel, kje je imel g. dopisnik ušesi, ko so primerne govore in napitnice govorili? Meni bi bili skeleli najbrže ušesi, kajti govorile so med drugim osebe tako, da bi ne bili nikakor navdušili trezno misleče. Čudno, da so šli našemu dopisniku vsi primerni govori in napitnice skozi ušesi, da o vsem molči.

Tudi g. dopisnik iz Soče v 30. listu je malo premehak, on noče dregniti v sršenje gnezdo, kakor sam pravi. Resnica naj pride na dan, ki bode naše nasprotnike v oči. S tacimi dopisi se nič ne koristi *) narod in stvari. Še vedno vpitje in trkanje malo izda, kaj bode izdalo pa premeško postopanje, zlasti pa Bovškega dopisnika, kterega prilizeno popisovanje nekako odobruje enake slovesnosti na naših tleh?!

V Belgradu, 21. julija. (Izv. dop.) (Novi davki. — Nemiri med železniškimi delavci. — Štefanović-Vilovski.)

Pred štirimi leti bil sem po mojem poslu v nekem malem mestu na Savi, kjer sem našel jednega dvorskega svetovalca z Dunaja, ki je bil prešel na našo stran, da more vrnivši se na Dunaj reči, da je bil v Srbiji. Razpraševal me je marsikaj med drugim tudi o naših davkih. Jaz sem mu pripovedal, kakor je res, da imamo v rolo male davke i to samo na moške velikeletne Srbe, ki imajo ali zemljo, trgovino ali kakov drugi izvesan (gotov) prihod. Pravil sem mu tudi, da pri nas ne plačujemo od vina, žganja, piva in drugih spiritoznih pijač ni davka ni trošarina. Lov in ribstvo je bilo takrat slobodno kakor tudi duvanoreja (tobakoreja) in prodaja. Ko sem končal, mi je rekel „nur mit brummen, wird schon kommen.“ — in prav je imel. Danes imamo na vse davke; samo s tem razložkom, da je pri nas davek danes na vse večji

*) Mi vsakega dogodka in vsake razmere ne moremo sami presoditi; vendar pa take dopise ali odmetamo ali pa krčimo, in še, kar ostaja, neradi sprejemamo, ker smo enakega prepričanja z g. dopisnikom. Ured.

nego po družih državah. Dobili smo tudi kolektivno i to prav mastno. To je za deželo velik udar in to tem večji, ker je prišlo vse naenkrat. Nikomur ne pride v glavo, da bi se vladnim naredbam protivil, ali mnogo jih je, kateri ne bodo mogli plačevati vseh teh davkov. Posebno velika je trošarina. Domači proizvodi so sedaj mnogo dražji od stranskih, ker je nanje večja trošarina plačati, kot na stranske. Čuje se, da bodo prve tovarnice prenehale delati. —

Delavci počeli so delati nemir; tukaj so se že večkrat potolkli. Tudi iz Fagoline se sliši, da so hoteli inženirja ki jim je izplačeval, ubiti. Vzrok vsemu temu je ta, da se organi, kateri delavce izplačujejo, ne držé pogojene cene. Zadnji teden hoteli so jim odbiti po dva groša dnevno, to je 18 kr. a. v., kar znesse na teden 12 grošev ali 1 gl. 8 kr. Ta znesek je za ubogega delavca, ki je že tako slabo plačan, prav občutljiv. Dva dinarja — 90 kr. — dnevno pri lastni hrani v največji vročini — manje se vendar ne more plačati! Če bo šlo tako naprej, bo dosti krvavih glav ali še kaj hujšega. To je v nebo vpijoči greh. —

Pred 14 dnevi prispel je v Belgrad Teodor Stefanović-Vilovski, bivši urednik „Srpske zore“ na Dunaji. Govori se pozitivno, da je naimenovan za načelnika „Pressbureau-a“. Vsak, kdor ga pozna, ga občaluje; kajti to je polzka služba. Človek na tem mestu mora menjati z vsako vlado i — svoja načela ali službo pustiti. Bolje bi bilo, da ostane, kar je bil — književnik, katerih imamo Srbi vrlo malo. Ime, kakoršno ima Vilovski v književnem svetu, se težko dobi. Razun tega je ta služba tudi kaj težka, kajti ni lahko opravičevati vlado in njene postopke, kar je njegov glavni posel. Morebiti, da se še premisli. —

Politični pregled.

Cesar obišče, kakor smo zadnjič naznanili, tudi arlbersko železnico. Ravno ta železnica napravi Avstrijo neodvisnišo od nemškega samovoljnega gospodarstva, ki nam nareka neugodne kupčijske pogodbe. Tedaj cesar odobruje gospodarske izvršbe sedanje vlade ob istem času, ko obiskuje nemškega cesarja in druge nemške vladarje in kneze. V Tirolskem pa se cesar prepriča, da tam ne vedó Nemci nič o oni nevarnosti, katere nikjer ni, katero bi pa vendar ustavoverci radi vsaj navidezno dokazali.

„N. fr. Pr.“ je zopet legala o pobojih spljetskih, kakor ča bili Slovani pobijali pri volitvah Italijane. Pa vsega tega bilo ni.

Za Kranjsko bi ustavoverci radi videli novega dež. glavarja v svojem pristašu bar. Apfaltrernu, z druge strani se pa bojé, da bi kak Slovenec zasedel ta častni stol.

Za jesen se ustavoverci zopet napravljajo na boje v državnem in zlasti tudi češkem zboru, samo, da bi Taaffeja pregnali.

V Zagrebu je zmigala pri mestnih volitvah vladi nasprotna stranka, ker mnogi veljaki so bili premeški proti Magjarom. Te volitve bodo vplivale tudi na volitve za dež. zbor.

Za češko vseučilišče je naučni min. imenoval že več profesorjev. Dobro!

V Pragi je okr. š. svet sklenil, da naj se ne sprejemajo češki otroci v nemške šole. Češki otroci so morali hoditi v nemške šole, ker so Nemci skrbeli, da je bilo čeških šol premalo. Pri nas je še hujša.

Grof Mannsfeld, ki je hotel biti ustavovercem ministerski predsednik, in je še letos v tak namen razpravljaj v drž. zboru poseben svoj program, je umrl.

Slovani v Šleziji napravijo v Šibici veliki ljudski shod z imenitnimi resolucijami, zlasti tudi gledé na ravnopravnost dež. jezikov.

Dr. Rap, konservativec, postal je dež. tirolski glavar.

Dr. Kravs, nam. pemski, postal je baron. Fzm. bar. France Filipovič, dozda dež. hrvaški poveljnik, je šel v pokoj. Ceser se mu je v prelepem pismu srčno zahvalil za 50 letno službovanje.

Ruski car je bil prišel v Moskvo, kjer so ga sprejeli z velikim navdušenjem. Iz Moskve odpotuje car v Nižnji Novgorod.

Bismarck dobiva grozilna pisma.

Volitve v francosko zbornico so odločene na dan 21. avg. Gibljejo se že močno zato.

Francija in Turčija ste se neki pogo-

dili za prijazno postopanje—na obalih severne Afrike.

Domače stvari.

Vabilo. Vabim vse p. n. gg. volilce, župane, podžupane č. duhovne in učitelje, posestnike itd. glavarstvih okrajev Tolminskega, Goriškega in Sežanskega k javnemu zboru dne 24. tek. meseca avgusta ob 11. uri predpoludne v Gorico v dvorano slovenske čitalnice, od njenega sl. odbora blagovoljno v ta namen pripuščeno, da položim račun svojega delovanja kot poslanec državnega zbora in poizvem nadaljnje želje svojih p. n. gg. volilcev.

V Gorici, dne 2. avgusta 1881.

Z odličnim spoštovanjem
Dr. JOSIP TONKLI.

Slov. narodno političko društvo „SLOGA“, imelo bo občni zbor dne 11. avgusta 1881 ob 11. uri zjutraj v Gorici v čitalničnih prostorih. Na dnevi red pridejo: 1. razne peticije do državnega zbora in 2. volitev novega odbora. K obilnemu pristopu k društvu in k obilni udeležitvi zbora prav vlijudno vabi vse rodoljube in društvenike

predsednik društva
Dr. JOSIP TONKLI.

Umor in samomor. Iz Mirna nam poročajo: Dne 2. t. m. ob 6 in pol zjutra, Ant. Faganeli, čevljar z Mirna, šel je po glavni erarski cesti, ki pelje v Gorico, proti svoji ljubici Franci Komel, tudi z Mirna, katero s ponočnega dela iz Ritter-jeve tovarne v Stračicah domov gredočo sreča pri velikih Rojuh (na pol ceste od Mirna in Štandreža) in sicer v družbi z dvema tovaršicama, jo hladnokrvno pozdravi in izročivši ji ene molitne bukve, potegne jo iz srede njenih družic, jo začne z dolgim kuhinjskim nožem naglo zabadati, in ko mu ona na tla pade, dobivši morilne nožne rane v prsi, trebuh in vrat, začne sam sebe enako in z istim nožem zabadati. Tudi on se takoj zvrne v ravni isti graben tik ceste; ona izdihne v pol ure svojo dušo, on pak še le proti 11. uri dopoludne kouchal je v strašnih mukah svoje življenje. Edini vzrok navedenega umora je ta dan poprej med njima pretrgana dveletna ljubezen.

Konrad Cartucci je ime naslednika rajnega Mugnone-ja, tedaj kapelnika za prostolno cerkev goriško in za meščansko godbo. Izučil se je na konservatoriji v Neapolji, in je bil dozda v službi v Palmi (Palma nuova).

Ljudska laška šola za dečke v Gorici je štela letos 315 učencev. Med njimi jih je dobilo odliko 21, dvojko pa 72; ostali dobili so 1. red.

Tukajšnja garnizona odšla je danes, v petek, z godbo k manovram blizu Ajševice.

Iz Lahov (Furlanije) poročajo, da je suša tur-sico (sirk) skoro popolnem pokončala. Tudi drugod zlasti v Goriški nižavi je suša naredila že mnogo škode.

Briska podružnica veteranskega društva na Dobravem v gradu vabi k Comersu, dne 14. avgusta t. l. Spored: I. del: 1. Pozdrav predstojnika veter. podružnice. 2. Petje. 3. Igra: „Kje je meja.“ 4. Petje. 5. Dvogovor: „Cilinder in klobuček.“ II. del: 1. Petje. 2. Deklamacija: „Orest.“ 3. Igra: „Dva gospoda pa eden sluga.“ 4. Petje. Med točkami svira veteranska godba. Pričetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 20 kr. Veterani so vstopnine prosti. Ob 9. uri v jutro slovesna sv. maša v Biljani. K obilni vdeležitvi vlijudno vabi Predstojništvo veter. podružnice.

Dr. Aleks. Raf. Rojic je odšel za nekoliko časa na poletni hlad v Postojno in se vrne 12. septembra v Gorico.

Č. g. dr. Ant. Mahnič je postal profesor za sv. pismo n. z. v goriškem osrednjem semenišči. Zda je profesorji tega zavoda polnoštevilni.

Za nemški „schulverein“ nabirajo denarja že v Nemčiji. Kakor je znano, osnovali so si ti schulvereinci svoje podružnice v Ljubljani, v Trstu in na spodnjem Štajarskem povsod za pomenčevanje Slovencev. Nekateri učitelji so se že prodali, kakor poročajo „Nov.“ za 10, in eden celo za 30 srebrnikov!

V vasi Dobračevi v Žirovski fari na Kranjskem so pogoreli na dan sv. Ane 15 posestnikom vse suhote. Škode je okoli 40.000 gl., zavarovani so bili večidel vsi, pa samo za male zueske.

Tržaško podporno društvo se je ustanovilo kot društvo, ki hoče z dozdanjim delavskim podpornim društvom tekmovali. Začasno vodstvo, katero nam poroča o tem, trdi, da je društvo in njegovo uradovanje strogo slovensko na podlagi obstoječih pravil in šteje do sedaj 75 udov.

Čudno in žalostno je vsekako, da v Trstu moči razdvojujejo in slabé na dve strani za ist namen. Dopis v „Sl. N.“ trdi, da so mnogo zakrivilo vodniki dozdanjega slov. društva; „Ed.“ pa je v zadnji št. po-

natisnila dopis v „N. f. Pr.“, po katerem se slovenski nasprotniki samo veselé preprirov in nesložnosti trž. dotičnih voditeljev. Kje je pravo? Ali se niso mogli rodoljubi sporazumeti in gujilobo, kjer je bila, odstraniti?—

Dozdanje podporno delavsko društvo tržaško napravi 14. avg. veliki koncert s plesom na vrtu in v dvorani: Monte verde. — Blagoslovljenje zastave se je odneslo, ali je po „Sl. N.“ prepovedano.

Zaupnica g. nam. Depretisu. Tudi „Sl. N.“ je prinesel vest, kakor najprije mi, da agitujejo za trž. namestnika, da bi mu podpisali zaupnico tudi v Istri. „Edinost“ o tem nič ne vé; mi pa smo že pred mnogimi tedni izvedeli, kje in kakó se je na to stran agitovalo in ponavljamo, da dotični isterski župani so take namere odločno zavrnil.

V Cerkljah blizu Kranja je pogorelo tudi 38 hiš.

G. J. Skrejšovsky, glavni in izvrstni vrednik „Tribune“ šel je skoz Ljubljano zdravit se v toplice, ker nikakor ni čuda, da je nekoliko oslabeled zaradi večnih bojev z avtonomističnimi nasprotniki.

Dr. Fabris, odvetnik v Rimu, mudil se je v Pulji kljub prepovedi; zato ga je ondotno glavarstvo izgnalo. Njegova pritožba pri trž. namestništvu mu ni nič pomagala, in tudi laška vlada ga je pustila na cedilu.

Na c. kr. gimnaziji tržaški ima letošnje poročilo na čelu dolg sestavek o nemških pesnicah in pisateljicah, katerih našteva pis. prof. H. Gross okoli 800. — Lani je štel ta gimnazij konec leta 268, letos pa 291 učencev, Nemcem je prištetih letos 130, Italijanom 95, Slovencev 57 in Grkom 9 učencev. 35 jih je končalo z odliko, 165 s 1. redom; drugi morajo ali skušnjo popravljati, ali pa so dobili dvojke ali trojke, Zrelostno preskušnjo jih je naredilo 24, med njimi 4 z odliko. Štipendij je bilo 22 v znesku od 263.650 gl.

Ptujski dež. spodnji gimnazij je imel začetkom t. l. 110, koncem pa 96 učencev. Vpisanih je bilo 37 za Nemce, 59 za Slovence. Odliko jih je dobilo 16, prvi red 61 in 2. red 11 učencev. Prof. Jul Glowacki je spisal za program razpravo: „Über die Stellung des Unterrichtes in der Mineralogie an unseren Mittelschulen und insbesondere an den Gymnasien.“

Na ljubljanski pripravnici za učiteljice se je oglasilo 23 kandidatij za zrelostne izpite; izvrstno ste ga dostali 2, dobro 15, za eno leto pa ste „padli“ 2, in 4 so reprobane za 2 meseca.

Iz dolenjega Logateca.—V nedeljo 7. avgusta t. l. napravijo notranjski rodoljubi združeni na čast prvega občnega praznika slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda veliko narodno svečanost v prid „Jurčičevi ustanovi“ v Dolenjem Logatci. Program: I. Slovesna sv. maša ob 10. uri dopoludne. II. Zabavni del prav točno ob 4. popoludne: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Jenko—„Naprej“, zbor. 3. Slavnosti gover. 4. Jenko—„Sablja moja“, zbor. 5. Hajdrih—„Jadransko morje“, zbor. 6. Zajec—„U boj“, zbor. III. Tombola s sledečimi dobitki: 1. Terna, prve tri številke v eni vrsti: 4 zvezki Jurčičevih del. 2. Kvaterna, prve štiri številke v eni vrsti: dragocen prt. 3. Kvinterna, prvih pet številke v eni vrsti: umetno oralo. 4. Tombola, vse številke na eni karti: junica za pleme. Kartica volja 20 kr. Na prodaj so pri raznih poverjenih domoljubih; dobivale se bodo tudi v dan veselice na nje mestu od 4. ure popoludne dalje. Med posameznimi točkami svira izurjena idrijska godba. Rojaci! pokazimo svetu z obilo udeležbo in radodarnimi doneski, kolikor mogoče, da nas družijo blagi duh naših sv. slovenskih blagovestnikov, da v nas živi narodna zavest, narodni ponos in zaupanje v svojo moč; naj gleda svet, da spoštujemo svoje velemože in s tem sebe in da smo vredni svojih duševnih velikanov.—Ako je 7. avgusta neugodno vreme, izvrši se slovesnost prihodnjo nedeljo 14. avgusta. Odbor.

Iz Knežaka pišejo „Novicam“: Danes dopoludne ob 11. in pol uri začelo je goret, in prej kakor v eni uri je pogorelo 38 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, vsem senom in mnogim hišnim orodjem itd. Škoda, ako se malo ceni, je čez 50.000 gold. — Prejubi rojaki, in vsi, katerim dojde ta žalostna novica, usmilit se nas! Zavarovanih je samo okoli 12. Bitžnji nam sosedje pa podelite nam kaj sena! Naj ga dobra srca po bližnjih vaseh zbirajo in potem semkaj naznanijo, da pojdemo po senó.

Anton Ponikvar, župaik.

Občne zgodovine 3. del „Novi vek“. Spisal in založil Janez Jesenko. V Ljubljani natisnila narodna tiskarna 1881. „Nov.“ govore kaj primerno ob izdanji tega novega dela našega učenjaka tako-le:

„To je naslov novi knjigi, katero je ravnokar na lastne stroške na svitlo dal profesor Jesenko in ž njo dovršil celo občno povestnico v treh delih, katerih prva dela („stari“ in „srednjih vek“) sta uže davno zagledala beli dan. Ker prof. Jesenko je v obče priznan strokovnjak v zgodovinski vedi in pa spreten pisatelj slovenski, ni nam treba še več

govoriti o izvrstnosti njegovega najnovejšega dela, zato rečemo le to, da, ker je velečenjeni gosp. profesor uže davno na svitlo dal tudi „občni zemljepis“, so po takem zdaj vse knjige gotove, da se more v slovenskih srednjih šolah predavati zemljepis in povestnica sè slovenskim učnim jezikom, in da povestnica z zemljepisom ne ostane dalje beračica, katera na vrata ces. kralj. ministerstva brezvspešno trka za to, da sme stopiti v šole! — Ker pa prof. Jesenkova zgodovina nima samo „vestes nuptiales“ za naše srednje šole, temuč je tudi knjiga, ki bi si jo moral misliti vsak naših ljudi v mestih in na kmetih, ki se prištevajo bolj omikanim našincem, zato jo toplo priporočamo vsem Slovincem kot berilo za poduk in zabavo. Cena 1. delu zgovine je 80 kr., 2. delu 50 kr., 3. pa tudi 80 kr., občnemu zemljepisu pa 2 gold., za 4 gold. 10 kr. dobí tedaj omikani Slovenec lepo poučno berilo v svojo bukvarnico. Gospod profesor je uže toliko truda in stroškov žrtvoval domovini naši, da pač zasluži, da se mu vsaj stroški tiska povrnejo.“

Hvala

vsem Bovškim tržanom in udom čitalnica za prijaznost i vdanost, ki ste jo izkazali pri odhodu v Tomina men-i in moji družini. Posebno pa se zahvaljujem gospodu županu Matiju Ionko i voditelju bralnega društva „čitalnice“ Alojzju Soré-u. —

Naj niti čas niti daljava nikdar ne kali odkritosrčnega, uže starega prijateljstva.

V Tominu, dne 30. julija 1881.

RAJM. ŠINEK.

Poslanica.

Čitatelji cenjenega Vašega lista se gotovo še spominjajo neprijetne polemike, h kateri so me bili primorali gg. J. Dolnar, M. Cernivc, F. Grabrian, F. Žitko, J. Besek, M. Starč, J. Padar in A. Škabar. Spominjajo se čitatelji tudi, da smo obljubili eden drugemu vložiti zatožbo pri c. kr. sodnji. Danes javnim naslednje: Mene ne tožil nikdo, med tem ko jaz, zvest svoji besedi, v imenu tudi g. Sado, vložil sem zatožbo po svojem odvetniku. Obravnava vršila se je 24. aprila t. l. in na kratko, razsodba je bila ta-le: Vsak imenovanih gospodov mora plačati gl. 20 kazni, ali pa, ako bi ne plačal te vsote, 4 dni zapora. Po tej razsodbi, prosili so me nekteri teh gospodov direktno, drugi pa indirektno, naj jim primorem, da bi se jim kazni, vsaj po milosti, znižala in da bi se g. S. in jaz v ta namen, njih prošnji pridružila in tako tudi mi dva zanje prosila. Jaz odločil sem se takoj in sem, z njimi, po svojem odvetniku zanje prosil. Vsled tega je bila kazni znižana na gold. 2.50 za vsakega, ali pa, 12 ur zapora v slučajih, ako bi ne plačali omenjene vsote. Sem li prav ravnal ali ne, sodi naj občinstvo, jaz le želim, da bi ne bil nikoli več primoran brauiti se proti rojakom.

Trst, 2. avgusta 1881.

Josip Pipan.

Listnica ured. G. Jos. Hönig, trgovec, v Kanalu! Zares čudni ljudje so pri Vas, da Vas sumničijo, kakor bi bili ravno Vi „Soči“ poslali zadnjič „pozno ovadbo“! Vaše obrokovalce, da si ni potrebno, odločno zavrača ured. „Soče“, in povč da one novice nismo prejeli od Vas. — Ako se bodo tako prikazni ponavljale, potem ne bo smel nikdor več pisati slovlstom. Na Tolminskem se v resnici vsakdo boji, poročati nam najnedolžniše stvari, ker potem brz obsojujejo tega in onega, da le zna pisati! Ej, kakó sbada resnica nektere ljudi!

Na prodaj:

1 glasovir, 1 zrcalo, 2 ormarja (chiffonier), 6 stolic, 2 postelji in ena vojaška postelja.

Na Korenu, št. 11, 2. nadstropje.

Zakaj boleha toliko ljudi?

Pogostoma se pritožujejo, da so ljudje dandanes veliko manj dobro počutijo nego nekđaj. Ni pa, da bi bilo več nalezljivih bolezní, ker je dokazano ravno nasprotno, da te niso več tako hude in se ne širijo več toliko, kolikor nekđaj, in sicer zato ne, ker se skrbi bolj za sanitarne naredbe, in ker imajo veliko več skrbi za zdravstvene zadeve; to pa jo vendar gotovo, da bolehalo ljudje veliko bolj v hrbtu in v prsih, in da se počutijo, kakor da bi bili brez moči in mrtvi, in vse to brez vidnih vzrokov. Koliko jih je, ki se pritožujejo po jedi o bolečinah in tiščanji v želodcu, tudi, kedar so le malo povzili. Drugi se čutijo onemogli zaradi neprebavljivosti. Tisočeri čutijo bolešino v glavi, na žolci, neprijetnem dihanji, ki je zlasti neprijetno onim, ki občujejo z nami, in je posebno neprijetno zjutraj. Večkrat slišimo: hujše se počutim in sem trudenji, kedar vstanem, kot pa, kedar se vležem. Pogostoma

nahajamo tudi slaba usta, jed nam ne diši, ali pa ne moremo ničesar povziti pri obedi.

Ti so pa najmanjši nasledki, da se slabe počutimo, in vendar je nevarna in trpljenje veliko zaradi tega; zdravljuje nas za vsako veselje in opravilo!

Vzroka pa nam ni treba daleč iskati; vzrok tiči v želodcu in v prebavilih, katere (bolj kot bi si človek mislil) prevzročujejo škodo in trpljenje skoro v vseh drugih telesnih opravilih. Ko bi bilo mogoče ohraniti želodec v njegovem pravilnem stanju, in ko bi bil drob prost zaprtij in nepotrebno driste, bi človek dosegel veliko večjo starost nego jo doseže.

Ta dva pogoja kažeta pot za stanovito zdravje. Želodec je, kakor kolo v kolesih, in kakor vtegne nepravilno takanje enega kolesa v uri podroti, ves urni stroj, ko vniči urno delovanje za kazanje časa, ravno tako se, godi z imenitnimi prebavili; ako pa prenehajo natanko in pravilno delovati, pokončajo s tem vsled oslabilne moči in neveljavnosti — in teh je legija — delavnost vseh od njih odvisnih delov, in ves človeški mehanizem trpi zaradi tega, kar bolnik neprijetno vé in občuti.

Ako teče pa strojevo kolo pravilno, kaže tudi pravi čas, in bistveno urno delovanje — ki je merilo časa — je zopet na pravem mestu. Ako se pa zlo vgnjezdi, se kolesa — namesto da bi skupno delovala, — pekočujajo in razrušijo, in se tako uničijo. Ravno tako je s sestavo človeškega tolesa; kakor ura, potrebuje tu pa tam uravnave. Ako podeliš pokvarjenim organom zopet naravno moč, delovali bodo zopet pravilno, in noben organ ne bo rušil ali nereden, v škodo in bolečino drugih. Da se pa to doseže, mora se prehava posebej s to kom tekočine, ki pripada spodnjemu želodcu, in to se doseže najuspešneje s „Škaker ekstraktom“, ta podeli moč želodcu, drobno živost in moč, oživi jetra, za večje veselje življenja in zdravja vsam, ki ga rabijo.

Cena stekla gl. 1.25 gl. Dobiva se v Gorici pri gospodu lekarniku Jak. Cristofoletti-ju.

STAROSLAVNE ČUDOVITE KAPLJICE SV. ANTONA PADOVANSKEGA.

Po besedah sv. evangelija „pojdité ubit ljudstvo in zdravit bolnike“ navdihnila je očeta Filipa iz franciškega reda v trinaestem stoletju srečna misel, da je iz zdravilnih rastlin nabranih v jutrovih deželah zložil preslavne te kapljice.

Potem ko je ozdravil uže na tisoče ljudi in neskončnemu številu oseb pomagal, da so živele po sto let in čez, samo ker so uživale te kapljice, objavil je, iz česa da obstojé posvetivši jih sv. Antonu Padovanskemu „čudodelniku“.

To pripriosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in prečenejo prav kmalu najtrdo- vratnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper belí tok, božjast, zoper sroopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

KAKO SE RABJO:

Kot preservativni pripomoček jemlje se po 20 do 30 kapljic na sladkorju zjutraj in zvečer; otrokom se daje pol toliko; pri zgorej imenovanih boleznih pa po eno žličko zjutraj in eno zvečer in če so bolezní trdovratne, vsake tri ure eno žličko; otrokom se daje vselej pol toliko in detetom po 5 do 10 kapljic 2 krat na dan.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljatve pa edino v lekarnici CRISTOFOLETTI V GORICI.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene Marijaceljske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne
bolezni

posebno pa se sponaša pri netečnosti, želodečni slabosti, slabodisnem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti sliz, zlatenci, pri studu in metanju, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijanci, pri glitah, vrančah, jeternih ali hemoroidnih boleznih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironcoli v Gorici, blizo „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krem- sier, Maehren.

Noveje sedbe zdrav. veljakov o Fšanc - Jožefovom grenkem studencu FRANZ JOSEF BITTERQUELLE

najuspešnejši grenki vodi:
Prof. dr. Biestadecki, Lemberg. Protomedi- calni zdravstveni referent. Učinja, če se je le malo vzame, da gre gotovo od človeka vs brez bolečin; pri daljši rabi ne zgubi moči in ne zdravljuje prebavilja. V Lvovu 3. nov. 1879.

Prof. dr. C. pl. Braun-Ferwald, Dunaj. Prav mnogokrat sem se uže prepričal o znanem naglem in zanesljivem učinku te granke vode; zato priporočam najtopleje to vodo bolnim gospeim Dunaj 1879.

Dr. Emilij Rosa. Triden: zdravniški vodja. Voda Frasca rabila se je z najboljšim uspehom v tukajšnji šivilni bolnišnici kot čistilni pomoček, ker ima o. u. prijeten in kaže svojo moč tudi ako je po malem jemlješ.

Ako pa je jemlješ vsakdan, ti pomaga najbolje proti hromičnemu želodčnemu in črevesnemu kataru in ozdravi za dolgo časa brez neprijetnosti tudi najhujšega bolnika.

V Tridenu, 27. marca 1881.
Dr. Kleinwächter prof. klinike za ženske bolezni v Innsbrucku. Dokazala se je vselej učinka, ne da bi imela kak drugi neprijetni učinek kakor druge granke vode za to zasluž, da se v krogu bolgov in občinstva gorke priporoča.

C. kr. občna bolnica, Dunaj. V zdrav. odd. šolske-ja. Pri želodečnem in črevesnem kataru, kabit zaprtij, brezostnosti, krvencem, zgoblenju, kataru, jeternih boleznih in ženskih boleznih so se doslej izvrtali uspehi. 1879.
Glavna zaloga za Gorico in okolice samo pri G. CRISTOFOLETTI v lekarnici „pri črnem orlu“ na Travniku, kamor naj se pošiljajo naročbe za vse množice. Dobiva se tudi v Seppenhof-jevi čegarji vstava štirje.

Ant. Gregorič

sedaj v svoji lastni hiši Via France- sco Giuseppe blizu starega goriš- kega pokopališča

sprejema vsako mizarско in tapecirsko delo ter garantuje, da boče dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij), tape- cirskega blaga in zreal po prav spo- dobnih cenah.

GOSTILNA PRI „ZLATEM LEVU“ KANALU.

Podpisni naznanja, da je prevzel občno znano staro gostilno „k zlatemu levu“

Dobra vina vsake vrste, izvrstne jedi, hitra postrežba in vse po ceni bode geslo gostilničarju.

Gostilna je prenaprejena in ima tudi mnogo sob v najlepšem redu.

Priporočuje se p. n. občinstvu

Miroslav Josip Segala,
gostilničar.

Št. 155/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), vstanovljene po grofu Thurnu, v Gorici naznanja, da boče dne 12. septembra 1881 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav II. četrt leta 1880 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca Aprila, maja in junija 1880.

Ravnatelj: Lovisoni.

Temejita pomoč
vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Onranjenje zdravja

nezanja se večjim delom na čiščenje in smajenje so- krovnice in krvi in na pospešovanje dobrega prebav- ljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rosov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težke prebavanje, oso- bito gujus do jedi, kislo riganje, napetost, blje- vanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, pre- obteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega iz- vrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr.
Na stotino pisem v priznanje je na razgled pri- pravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote, Spričevalo.

Zo blizu 30 let boloham na zlati žili, v želodcu, na dihanju in vsled tega trpim na zaslinjenosti, zaprtij in drugih boleznih. V tej veliki stiski rabil sem nekaj časa „dr. Roza življenski balzam“ g. lekarnja Fragner-ja v Pragi, in ta balzam mi je zelo pomagal, zaradi česar ga bolehnemu človeštvu ne morem dovolj priporočati; končno opomnim tudi, da je zelo trpela moja hči na bledici in na krvi, življenskim balzomom pa se je ozdravila popolnem. To potrjuje po dolžnosti in kakor zahteva resnica.

Dr. pl. Sturtenwant,

Bad Giebichenstein bei Halle a. S., Provinz Sachsen.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakam, zato prošim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarnje B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so sahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 305-3

V GORICI: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJI: Damaso d'Elia. V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, le- karničar J. Serravallo. V ZAGREBU: Sigm. Mitlbach, lekarničar.

Vse lekarnje in večje trgovine s materi- jalnim blagom v Avstro-Ogeričkej imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bu- lah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmaš- čenju, pri morski (mrtni) kosti, zoper revmatične otekli- ne in putiko, zoper kronično vnetje v kolonih, rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurje očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklj ro- po pika mrčesov, zoper tekoče rane, odprta noga, zoper rak in vneto kožo, ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je priprosta; mazilo (žavba) se natmaže na platneni robec in se pritiska na bolno stran. Čez 4-6-8-12 ur se naredi nov flester. — Zaprte bule in o- tekljne se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso ognjočico na-se, in rano o- zdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro po- rača, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognjočica ven potegnjena. — Tudi za- brani rast divjega mesa in obvaruje pred svetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo miiti, potem se le se mazilo nanje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najuspešnji- vaje sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.